

Περίληψη - Summary

Σοφία Β. Φραγκουλοπούλου: « Η ιστορική κουλτούρα των μουσειακών αφηγήσεων. Τα κρατικά μουσεία στον μεσοπόλεμο (1922 - 1940) »

Εκκινώντας από την υπόθεση εργασίας ότι στη διάρκεια του Μεσοπολέμου συγκροτήθηκε η νεοελληνική ταυτότητα στη βάση της διαδοχικής σύνδεσης διαφορετικών χρονικών περιόδων, ώστε να συγκροτούν μια συμπαγή πολιτισμική ενότητα, ερευνήσαμε τις διαδικασίες με τις οποίες η Αρχαιότητα (προϊστορική και κλασική), το Βυζάντιο και ο Λαϊκός Πολιτισμός ενσωματώθηκαν βαθμιαία σε μια ενιαία μουσειακή αφήγηση του συλλογικού παρελθόντος. Η υλική τεκμηρίωση της ενιαίας χωρικότητας και της αδιάσπαστης πολιτισμικής συνέχειας αποτέλεσε ένα αίτημα της εγχώριας πολιτικής συγκυρίας και ταυτόχρονα μια ένδειξη ικανότητας για ισότιμη συνομιλία με τα κυρίαρχα νεωτερικά προτάγματα. Μέσα από αδημοσίευτες αρχειακές πηγές μελετήσαμε συγχρονικά την ιστορική κουλτούρα του συνόλου των κρατικών μουσείων και των συλλογών που ιδρύθηκαν ή συνέχισαν να υφίστανται σε όλη την ελληνική επικράτεια στη διάρκεια των μεσοπολεμικών χρόνων και ιστοριοποιήσαμε τις συνθήκες παραγωγής των αφηγήσεών τους. Διαπιστώσαμε ότι, τα κρατικά μουσεία ως δημόσιες δηλώσεις για το παρελθόν τροφοδότησαν την αναζήτηση των «απαρχών» του πολιτισμού και επαναπροσδιόρισαν τη συζήτηση για τη συγκρότηση μιας τέχνης με εθνική ιδιοπροσωπία. Στη διαδικασία εξιστόρησης του κοινού παρελθόντος μέσα από τις μουσειακές εκθέσεις, η Προϊστορία, η Αρχαιότητα, το Βυζάντιο και ο Λαϊκός Πολιτισμός επενδύθηκαν με νέα νοήματα προκειμένου να μετατραπούν σε *τόπους* επιτέλεσης της πολιτισμικής μνήμης. Η μελέτη «των Πολιτισμών του Αιγαίου», η ανάδειξη της τέχνης της αρχαϊκής περιόδου, η διευρυμένη εκδοχή της βυζαντινής εποχής και η «ανακάλυψη» της κοσμικής τέχνης του προβιομηχανικού, πρόσφατου παρελθόντος, που διαμορφώθηκαν στα μεσοπολεμικά χρόνια, μετέθεσαν το συλλογικό παρελθόν «πέρα από την ιστορία» και αντίστοιχα το επέκτειναν μέχρι τα πρώτα μετεπαναστατικά χρόνια καθορίζοντας με αυτόν τον τρόπο τον εθνικό αυτοπροσδιορισμό μέχρι τις μέρες μας. Η συμπερίληψη στην ίδια μουσειακή έκθεση αντικειμένων από όλο το χρονικό φάσμα του ελληνικού πολιτισμού σε ένα γραμμικό σχήμα εξέλιξης αποτέλεσε ένα στοιχείο της ασκούμενης κρατικής πολιτικής, που αν και δεν ευοδώθηκε πλήρως, εγκαινία σε ωστόσο νέες πολιτισμικές πρακτικές. Στη διάρκεια των παραπάνω διαδικασιών δημιουργήθηκαν ενστάσεις που εκδηλώθηκαν συγκρουσιακά στη δημόσια σφαίρα, καθώς η επένδυση των υλικών καταλοίπων με νέα νοήματα υπήρξε παραγωγική. Οι «από τα κάτω» διαφορετικές αφηγήσεις του συλλογικού παρελθόντος κορυφώθηκαν με αφορμή τη «μουσειοποίηση» των μεσαιωνικών και νεότερων μνημείων αναδεικνύοντας την κοινωνική παραγωγή και εμπειρία της μνημονικής διαδικασίας, ως μια διαλεκτική του παρελθόντος με το παρόν σε συνεχή διαπραγματεύση.

Sofia V. Fragoulopoulou: «The historical culture of narratives in museums: the greek state museums in the interwar period (1922-1940)»

The premise of my Phd-Thesis was that the cultural identity of Modern Greece was structured during the interwar years by having successively linked various time periods to form a solid cultural segment. Based on that premise, we researched the processes through which Prehistoric Greece, Greek Classical Antiquity; Byzantium; and Greek Folk Art were all gradually integrated into a linear museum narrative extolling the collective past. For the domestic political circumstance, materially documenting Greece's expanded geographical boundaries as a uniform national space; and establishing a linear, cultural continuity became an imperative. At the same time, it also became an indication of the ability to hold, on equal terms, discourse with the modernist tenets prevalent at the time. By studying so-far-unpublished, archival sources, we cross-sectionally studied the historical culture of all state museums and collections which were established or continued to exist throughout Greece during the interwar years. We then historicized the conditions under which the narratives of such museums and collections were produced. Through our research, we detected that interwar state museums, as public manifestations of the past, had nurtured the pursuit of the "origins" of the Greek and Western European civilizations, re-determining and spinning the discourse on Greek art as a collective narrative of the national imagination. And while the material culture exhibited in the interwar museums spun the story of a national past common to all, Prehistory, Antiquity, Byzantium, and Greek Folk Art were being vested with new meanings, with the next step being their conversion into *loci* where cultural memory would be implemented. The exhaustive study of the so-called "Aegean Civilizations", such as the Mycenaean and Minoan ones, the showcasing of the Archaic Period's art, the broadened version of the post-Byzantine period, and the "discovery" of the pre-industrial, recent past's folk art were all molded during the interwar years. Subsequently, they transposed the collective Greek past "beyond History" extending it up to the early post-revolutionary times and establishing a self-determined image of Greece that endures to our days. The inclusion within a single museum exhibition of objects covering in a linear form of evolution the entire time range of Greek culture became the state policymaking's ambitious project. That "bet" was successful in part only: it did lead to the initiation of new, cultural practices but was never fully completed. During the abovementioned processes, the task of vesting the material remains with new meanings proved quite productive but it inevitably led to objections which assumed the dimensions of public conflict. Be that as it may, how common is the common past after all? The multivocality of the "bottom-up" narratives involving the collective past escalated when the medieval monuments were "musealized". As a result, the social production of the memory process was elevated to the status of a dialectic between past and present which, however, has remained in a state of ongoing negotiation.